
[2018-48-RE](#)

CAUSA 2018-48-RE

(González Sierra c/ Principat d'Andorra)

Número de registre 370-2018. Recurs d'empara

Aute del 12 de novembre del 2018

BOPA núm. 69, del 21 de novembre del 2018

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 17 de setembre del 2018, per la representació processal del Sr. Eugenio González Sierra, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra la sentència del 22 de maig del 2018 i contra l'aute del 16 de juliol del mateix any, dictats per la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció en el seu vessant del dret a la defensa, drets ambdós reconeguts a l'article 10 de la Constitució, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats i que reposi el recurrent en els seus drets adoptant les mesures escaients;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Vist l'informe presentat pel Ministeri Fiscal, el 8 d'octubre del 2018;

Escollat l'informe de la magistrada ponent, Sra. Laurence Burgorgue-Larsen;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. Per comissió rogatòria internacional tramesa des de la *Procuraduría General de la República de los Estados Unidos Mexicanos* en atenció a la petició realitzada pel *Juzgado Tercero de Distrito de Procesos Penales Federales en el Distrito Federal*, es va sol·licitar a l'Estat andorrà la pràctica de les diligències d'execució consistents en el comís del valor dinerari i actius que es trobaven en els

comptes bancaris al Principat d'Andorra de diverses persones acusades en un procediment penal. Entre aquestes persones, el Sr. Eugenio González Sierra va ser condemnat pels delictes d'ús indegut d'informació sobre clients i operacions del sistema bancari i suborn, entre d'altres, a una pena de 5 anys de presó, tot i que posteriorment, es va constatar la prescripció de la pena imposada.

1.2. El 19 de desembre del 2017, el Tribunal de Corts va dictar un aute mitjançant el qual acordava el comís a favor de l'Estat andorrà de les quantitats de diners embargades i existents al Principat d'Andorra.

1.3. La representació processal del Sr. Eugenio González Sierra va interposar un recurs d'apel·lació contra aquest aute i, el 22 de maig del 2018, la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia va dictar una sentència en què desestimava aquest recurs i confirmava íntegrament l'aute dictat pel Tribunal de Corts.

1.4. La representació processal del Sr. Eugenio González Sierra va presentar un incident de nul·litat d'actuacions contra aquesta decisió per tal com va considerar que s'havia vulnerat el seu dret a la jurisdicció, reconegut a l'article 10 de la Constitució.

1.5. El 16 de juliol del 2018, la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia va dictar un aute en què desestimava aquest incident de nul·litat d'actuacions.

1.6. El 17 de setembre del 2018, la representació processal del Sr. Eugenio González Sierra va interposar un recurs d'empara contra aquestes resolucions dictades per la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció en el seu vessant del dret a la defensa, drets ambdós reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació jurídica del recurrent

- Segons el parer d'aquesta part, el comís dels diners no és procedent perquè s'ha constatat un impediment de punibilitat i de persecució el qual significaria un impediment de substanciació del procés penal mateix.

- Els tribunals ordinaris han considerat que pel fet que el recurrent va ser condemnat a la pena de 5 anys de presó mitjançant una decisió ferma, la prescripció apreciada mitjançant la resolució del 30 de març del 2012 només afecta a l'acció i no a la pena imposada. Ara bé, segons el parer d'aquesta part, si hi ha prescripció de la pena hi ha prescripció de tot allò que va ser substanciat en el procés penal, i, per consegüent, no hi pot haver motiu de comís malgrat que es consideri que es tracta d'una acció *in rem*.

- Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats i que reposi el recurrent en els seus drets adoptant les mesures escaients.

2.2. Argumentació de la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia

- Després de citar els articles 36 i 38 de la Llei de cooperació penal internacional i de lluita contra el blanqueig de diners o valors producte de la delinqüència internacional (LCPI), la Sala Penal precisa que en aquest procediment no es tracta de pronunciar-se sobre la culpabilitat del recurrent sinó sobre la pertinència de les seves reivindicacions com a tercer de bona fe.

- El recurrent no pot ser considerat com a un tercer de bona fe, ja que va ser condemnat a la pena de 5 anys de presó per sentència confirmada en apel·lació, afegint que la prescripció apreciada mitjançant una resolució del 30 de març del 2012 només afectava a la pena de presó.

- Declara que la mesura de comís ordenada a l'ocasió d'un procediment penal que té per objecte la cosa produïda per la infracció, constitueix una sanció de caràcter real, la qual sobreviu a l'extinció de l'acció pública.

- Recorda que l'article 38 de la LCPI dona poders als tribunals andorrans per resoldre les reivindicacions de tercers de bona fe que no hagin estat resoltes en la decisió estrangera amb la finalitat que sigui respectada la prohibició feta als mateixos tribunals de revisar o de modificar la decisió de comís estrangera i, en aquest cas, la demanda del recurrent sobre el comís ja va ser resolta pel Tribunal mexicà, el qual va declarar el comís del numerari dipositat en els comptes del recurrent en considerar-lo producte del delicte a favor de la "*Tesoreria de la Federación*".

2.3. Argumentació del Ministeri Fiscal

- En un apartat previ, el Ministeri Fiscal recorda que el comís no és una pena, sinó una mesura *in rem* que pretén remeiar situacions patrimonials il·lícites. Per bé que una acció penal estigui prescrita, si existeix la certesa que l'origen dels béns deriva del narcotràfic o de la corrupció, l'Estat no pot perpetuar aquesta situació patrimonial il·lícita legitimant la titularitat d'aquest fons. I precisa que, en aquest cas, s'aplica el termini de prescripció de caràcter civil per enriquiment injust (30 anys) i no els terminis de caràcter penal.

Tant la normativa andorrana com la jurisprudència del Tribunal Europeu dels Drets Humans estableixen que el comís no és una pena, sinó una mesura *in rem*.

- Seguidament, el Ministeri Fiscal exposa que el comís sense condemna és una institució legalment prevista a Andorra i també en la normativa internacional (veg. els articles 70 del Codi de procediment penal i 129 i 174 del Codi de procediment penal, així com l'apartat 2 de l'article 4 de la Directiva 2014/42/UE implementada a Andorra en virtut de les obligacions derivades de l'Acord Monetari).

- Després de reproduir la jurisprudència consolidada del Tribunal Constitucional sobre l'abast del recurs d'empara en el marc de la vulneració de l'article 10 de la Constitució, considera que el recurrent pretén que el Tribunal Constitucional actuï com a una tercera instància i revisi qüestions d'estricta legalitat ordinària, com és l'execució d'una resolució judicial de comís estranger, resolta raonadament d'una manera que no es pot considerar absurda, arbitrària o mancada de lògica.

- Per aquests motius, demana al Tribunal Constitucional que declari la inadmissió a tràmit d'aquest recurs d'empara per la manca manifesta de contingut constitucional de les seves pretensions, d'acord amb les disposicions de l'article 37.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. El recurs d'empara no converteix el Tribunal Constitucional en una tercera instància ni en un tribunal suprem; només té per únic objecte verificar que les decisions impugnades mitjançant aquest recurs estiguin fonamentades en Dret, es recolzin en un raonament jurídic que no sigui ni il·lògic, ni absurd i que no vulnerin cap dels drets protegits per l'article 10 de la Constitució.

3.2. En aquesta causa, la qüestió que s'ha de dilucidar és la de saber si el Tribunal de Corts i, després, la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia en apel·lació, han vulnerat el dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret, reconegut a l'article 10.1 de la Constitució en la seva aplicació de la Llei de cooperació penal internacional i de lluita contra el blanqueig de diners o valors producte de la delinqüència internacional (LCPI) -la qual marca el compromís del Principat en "*la prevenció i la lluita contra el blanqueig de diners sense renunciar a la seva sobirania*" (Exposició de motius).

3.3. Cal declarar que els tribunals andorrans han aplicat la legislació penal andorrana (adoptada de conformitat amb la regulació internacional relativa a la lluita contra el blanqueig de capitals), la qual permet el comís dels béns derivats de la delinqüència internacional, i això siguin quins siguin els supòsits -és a dir, encara que una persona s'hagi beneficiat d'una declaració de prescripció i no hagi estat condemnada (veg. l'aute del 12 d'octubre del 2018, recaigut en la causa 2018-36-RE) o encara que una persona hagi estat condemnada (com és el cas del recurrent)- i, per tant, han motivat de manera precisa les seves decisions.

3.4. Els tribunals ordinaris han establert degudament que el comís no és una "*pena*" accessòria, sinó una mesura de caràcter real que sobreviu a l'extinció de l'acció pública i això de manera conforme tant a la jurisprudència del Tribunal Europeu dels Drets Humans com a la legislació andorrana. Així mateix, van aplicar el segon apartat de l'article 38 de la LCPI ("*El Tribunal no pot revisar ni modificar la decisió de comís estrangera si bé ha de resoldre sobre les reivindicacions de tercers de bona fe que no hagin estat resoltes en la decisió esmentada*"), examinant precisament la condició de tercer de bona fe i desestimant-la sobre la base del conjunt dels elements que constaven en les actuacions.

Per tot això que s'ha exposat.

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

DECIDEIX:

1. No admetre a tràmit el recurs d'empara 2018-48-RE presentat per la representació processal del Sr. Eugenio González Sierra contra les resolucions ressenyades de la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia, per manca de contingut constitucional de les seves pretensions.

2. Notificar aquest aute a la representació processal del recurrent, al president del Tribunal de Corts, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.

3. Publicar aquest aute, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Acordat a Andorra la Vella, el 12 de novembre del 2018.

Dominique Rousseau
President

Vicepresident

Josep-D. Guàrdia Canela

Laurence Burgorgue-Larsen
Magistrada